

WM3: Pułapki opieki i wychowania - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	WM3: Pułapki opieki i wychowania
Kod przedmiotu	16.9-WP-PEDD- MPOW
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Poznanie wielu błędów wychowawczych i opiekuńczych oraz różnego rodzaju pułapek wychowania i opieki, w które wpadają młodzi ludzie zakładający rodzinę. Zapoznanie z emocjonalnymi schematami rodzinnymi wpływającymi na dobieranie się w pary i budowanie nowych związków. Zapoznanie studenta z mechanizmem powtarzania schematów rodzinnych, z wpływem różnych stylów opieki i wychowania na rozwój nowych zachowań. Poznanie mechanizmów sprzyjających odnoszeniu sukcesów życiowych i zawodowych.

Zna i rozumie B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków.

Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych.

B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym; psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

Jest gotów do podwyższania poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. **B.2.K3. Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej**

Wymagania wstępne

Pedagogiczna i psychologiczna wiedza ogólna.

Zakres tematyczny

Powtarzanie schematów rodzinnych. Identyfikowanie historii rodzinnych, czyli schematów powtarzanych i przenoszonych z pokolenia na pokolenie. Zasady współtworzenia rodziny i grupy. Style wychowania a rozwój zachowań. Wpływ różnych stylów wychowania na zachowania w różnych fazach rozwoju dziecka. Styl wychowania a zachowania trudne dziecka. Osoby znaczące w życiu dziecka. Rola rodziców, nauczycieli i innych osób znaczących w kontakcie wychowawczym z dzieckiem. Więź emocjonalna i jej wpływ na zachowanie dziecka. Matki idealne – ile matki potrzebuje dziecko? Tożsamość roli matki. Kulturowo ukształtowana rola matki idealnej. Czas wolny spędzany z dzieckiem. Uzdolnienia dzieci a sukces życiowy. Czy geniusz zakodowany jest w genach. Zdolni rodzice. Rozwój uzdolnionych dzieci. Uzdolnione dzieci, które sądzą, że są głupie. Poczucie wartości a sukces życiowy. Filary poczucia własnej wartości. Przejawy zaniżonego poczucia własnej wartości. Ćwiczenia wzmacniające poczucie własnej wartości. Czas wolny dziecka. Rola zajęć pozalekcyjnych. Obecność rodziców w organizacji czasu wolnego. Czy przemoc ma płęć. Sprawcy i ofiary. Słabe płęcie. Świat widziany oczami dziecka po traumie. Gadzi mózg. Zwierzęta a trauma. Przyczyny traumy. Dziecięce reakcje na traumę. Ćwiczenia pozwalające odreagować traumę.

Zna i rozumie B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną

sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków.

Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych.

B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym; psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

Jest gotów do podwyższania poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. **B.2.K3. Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej**

Metody kształcenia

Wykład z elementami dyskusji, problemowy z zastosowaniem prezentacji medialnej.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
ma pogłębioną, specjalistyczną wiedzę z zakresu wybranej specjalności odniesioną do różnych aspektów pułapek opieki i wychowania.	• K_W06	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład
		• Praca pisemna lub wypowiedzi pisemne na każdym wykładzie o charakterze otwartym.	
Zna i rozumie B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;	• K_W09	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład
		• Praca pisemna lub wypowiedzi pisemne na każdym wykładzie.	
wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych. B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;	• K_U01	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład
		• Praca pisemna lub pisemne wypowiedzi otwarte na każdym wykładzie.	
Jest gotów do podwyższania poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. B.2.K3. Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej.	• K_K01	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład
		• Praca pisemna lub wypowiedzi pisemne na każdym wykładzie.	

Warunki zaliczenia

Wykłady i zaliczenie końcowe

Zaliczeniem wykładu jest aktywne uczestnictwo w zajęciach (20% oceny) oraz praca wykonana przez studenta dotycząca jednego z wybranych problemów omawianych na wykładzie (80% oceny) lub wypowiedzi pisemne na każdym wykładzie..

Literatura podstawowa

- Badora, S. (2013). *Człowiek jako istota opiekująca się. Szkice pedagogiczne*. Tarnobrzeg.
- Błasiak, A., Chmura, A. (2018). *Opieka w rodzinie. W: Pedagogika rodziny na początku XXI wieku w świetle pojęć i terminów*. Sieradzka – Baziur B. (red.). Kraków:

Wydawnictwo Naukowe Akademii IGNATIANUM w Krakowie: dostęp: 23.04.2019:

https://wydawnictwo.ignatianum.edu.pl/sites/wydawnictwo/files/publikacje_pdf/pedagogika-rodziny_online.pdf, s. 83-116.

3. Bradshaw J., *Zrozumieć rodzinę*, Warszawa 1988.
4. Forward S., *Toksyczni rodzice*, Warszawa 1992.
5. Gajewska G. (2016). Transmisja międzypokoleniowa domu w pieczy zastępczej. *Problemy Opiekuńczo - Wychowawcze*, 10, 3-11.
6. Krzyżowska T., *Pułapki wychowania*, Warszawa 2013.
7. Majewska-Opiełka I., *Wychowanie do szczęścia*, Warszawa 2010.
8. Satir V., *Rodzina: tu powstaje człowiek*, Gdańsk 2002.

Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Literatura uzupełniająca

1. Biddulph S., *Wychowywanie chłopców*, Poznań 2011.
2. Borecka-Biernat D., *Style wychowania w rodzinie a agresywne zachowania dzieci*, „Prace Psychologiczne” 1992, 26.
3. Brett D., *Opowiadania dla twojego dziecka*, Gdańsk 2000.
4. Domańska M., *Wpływ postaw rodzicielskich na kształtowanie się osobowości dziecka*, „Wychowanie na co dzień” 1999, 3.
5. Forward S., Frazier D., *Szantaż emocjonalny: jak obronić się przed manipulacją i wykorzystaniem*, Gdańsk 2005.
6. Goleman D., *Inteligencja emocjonalna*, Poznań 1997.
7. Herman J., *Przemoc: uraz psychiczny i powrót do równowagi*, Gdańsk 1998.
8. Kolankiewicz, M. (2019). Efekty zmian w systemie pieczy zastępczej w latach 2012-2017. *Polityka Społeczna*, 46, 2(539), 12-18.
9. Lewis D., *Jak wychować zdolne dziecko*, Warszawa 1988.
10. Molicka M., *Bajki terapeutyczne*, Leszno 1997.
11. Pospiszyl K., *Psychologia kobiety*, Warszawa 1986.
12. Purves L., *Jak nie być matką doskonałą?*, Warszawa 2000.
13. Wenning K., *Mężczyźni są z ziemi i kobiety są z ziemi*, Gdańsk 2000.
14. Weston D. C., Weston M., *Co dzień mądrzejsze*, Warszawa 2000.

Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 13-11-2019 11:15)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ